Lietas Nr. 11210025316
Lietas arhīva Nr. K16-0224-16/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2016.gada 9.maijā

Jēkabpils rajona tiesa: tiesnese I.Tumanova,
ar tiesas sēdes sekretāri R.Jerlikovu,
piedaloties prokurorei I.Gailei,

atklātā tiesas sēdē neatliekamības kārtībā iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. A/ personas kods /pers.kods/, apsūdzēts Krimināllikuma 262.panta 1.daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Tiesas izmeklēšanā tiesa

k o n s t a t ē j a

[1] /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē, šādos apstākļos:

2016.gada 27.martā, plkst. 11:58 /pers. A/, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties alkohola ietekmē, vadīja uz citas personas vārda reģistrēto transportlīdzekli Mazda 626 ar valsts numura reģistrācijas zīmi /TL numurs/, /adrese/, kad viņu apturēja Valsts policijas darbinieki. Veicot alkohola klātbūtnes pārbaudi, /pers. A/ izelpojamā gaisā konstatētas 2,2908 promiles etanola. Pārkāpuma rezultātā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC 133630.

Ar šādu rīcību /pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 28.panta 1.daļas 1.punkta "b" apakšpunkta nosacījumus, kas nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles – transportlīdzekļa vadītājiem, kuriem mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs nepārsniedz divus gadus un minētā likuma 28.panta 1.daļas 4.punkta nosacījumus, kas paredz aizliegumu vadīt transportlīdzekli bez atbilstošas kategorijas transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta 1.daļā.

[2] Tiesas izmeklēšanā /pers. A/ (turpmāk arī – apsūdzētais) savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā visā viņam izvirzītajā apsūdzībā, neapstrīdēja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, izteica lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi.

Prokurore izteica viedokli, ka lietā nav nepieciešams veikt pierādījumu pārbaudi, jo konstatēti Kriminālprocesa likuma 499.pantā paredzētie apstākļi.

Tiesa, uzklausot apsūdzētā, prokurores viedokli un pārbaudot krimināllietas materiālus, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma lietā neveikt pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzina savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā un lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav radušās šaubas par apsūdzētā vainīgumu un noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju. Tiesas sēdē apsūdzētajam izskaidrota pierādījumu pārbaudes neveikšanas procesuālā būtība un sekas. Tiesa konstatēja, ka apsūdzētajam celtā apsūdzība atbilst Kriminālprocesa likuma 427.panta noteikumiem un ar lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka apsūdzētā faktiskās darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 262.panta 1.daļas, jo apsūdzētais vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas) atrodoties alkohola ietekmē, lietā ir pierādīts apsūdzētā vainīgums.

[3] Tā kā tiesas sēdē pierādījumu pārbaude netika veikta, tad saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta 3.daļas nosacījumiem pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Atzīstot apsūdzētā vainīgumu par pierādītu, noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju par atbilstošu Krimināllikuma normām, tiesa secina, ka apsūdzētais ir sodāms, taisot notiesājošu spriedumu, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 520.pants.

[4] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta 3.daļas nosacījumiem tiesas izmeklēšanā pārbaudīti apsūdzētā personas raksturojošie dati.

Apsūdzētais dzimis /datums/, tātad viņam uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi bija 28 gadi. Apsūdzētajam ir pastāvīga dzīvesvieta, kas ir arī deklarēta *(lietas 17.lp.)*.

Apsūdzētais agrāk par noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu sodīts vienu reizi 2011.gada 4.augustā Jēkabpils rajona tiesā pēc Krimināllikuma 262.panta 2.daļas ar piespiedu darbu uz 140 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem un ar mantas konfiskāciju. Spriedums stājies spēkā 2011.gada 16.augustā. Pamatsods izciests 2011.gada 27.septembrī, papildsods izciests 2015.gada 16.augustā, sodāmība nav dzēsta vai noņemta *(lietas 16.lp.)*.

Tiesas sēdē apsūdzētais paskaidroja, ka nestrādā, ir iegūta 8 klašu izglītību, strādā gadījuma darbus, viņa vidējie mēneša ienākumi ir 400,00 *euro*, apgādājamo nav. Norādīja, ka viņam nav fizisku traucējumu, kas liegtu viņam strādāt fizisku darbu.

Apsūdzētais norādīja, ka izdarīto nožēlo un apņemas turpmāk neizdarīt jaunus likumpārkāpumus.

[5] Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu apsūdzētajam ir piespriežams sods tādā apmērā, kādu nosaka Krimināllikuma 262.panta 1.daļas sankcija, ievērojot Krimināllikuma Vispārīgās daļas noteikumus. Krimināllikuma 46.panta 2.daļa paredz, ka, nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, savukārt, nosakot soda mēru, saskaņā ar šī panta 3.daļu tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[6] Vērtējot izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta noteikumiem izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta 1.daļas klasificējams, kā mazāk smags noziegums. Noziedzīgs nodarījums izdarīts ar nodomu (tīši), apsūdzētajam apzinoties, ka viņam nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību un viņš atrodas alkohola reibuma stāvoklī. Tiesa atzīst, ka ar noziedzīgo nodarījumu ievērojami tika apdraudēti pārējie ceļu satiksmes dalībnieki, satiksmes drošība.

Noziedzīgā nodarījuma raksturu nosaka apdraudēto interešu (nodarījuma objekta) nozīmīgums, proti "jo nozīmīgāks ir noziedzīgā nodarījuma objekts, tas ir, ar Krimināllikumu aizsargātā interese, jo kaitīgāks ir attiecīgais noziedzīgais nodarījums" *(sal. Krastiņš U.Liholaja V., Niedre A. Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Zinātniskais redaktors prof. U.Krastiņš – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 93.lp.)*.

Tiesa ņem vērā no Kriminālprocesa likuma 7.panta izrietošo kriminālprocesa pamatprincipu – par Krimināllikuma 262.panta 1.daļā paredzēto nodarījumu kriminālprocesu veic neatkarīgi no personas gribas, kurai nodarīts kaitējums. Tas nozīmē, ka kriminālprocess tiek veikts sabiedrības interesēs, jo noziedzīgā nodarījuma rezultātā tiek radīts sabiedrības interešu apdraudējums.

Vērtējot izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, tiesa ņem vērā apstākli, ka apsūdzētais vadīja transportlīdzekli, kuram noteiktajā termiņā nav veikta valsts tehniskā apskate un attiecībā uz kuru nav izdarīta tā īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, par ir administratīvi sodīts *(lietas 2., 18., 19.-20.lp.)*. Apsūdzētais vadīja transportlīdzekli ievērojamā alkohola reibumā – apsūdzētā izelpojamā gaisā konstatētas 2,2908 promiles alkohola, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs *(lietas 8.-10.lp.)*.

[7] Vērtējot ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu, tiesa konstatē, ka apsūdzētā noziedzīgās rīcības rezultātā kaitējums nav radīts un cietušā

šajā kriminālprocesā nav, taču radīts ievērojams apdraudējums ceļu satiksmes drošībai un ceļu satiksmes dalībnieku dzīvībai un veselībai.

[8] Vērtējot apsūdzētā personību, tiesa ņem vērā spriedumā minēto raksturojošo informāciju par apsūdzētā personību, paša apsūdzētā paskaidroto raksturojošo ziņu pārbaudes gaitā tiesas izmeklēšanā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētais ikdienā nemāk vai nevēlas izvēlēties tiesiskas uzvedības modeli. Nerēķinās ar savās darbības sekām un atbildības nosacījumiem. Apsūdzētā attieksme norāda, ka viņš nav pietiekami izvērtējis savas darbības cēloņus un izdarījis secinājumus pēc piemērotajiem kriminālsoda un administratīvā soda. Noziedzīgs nodarījums izdarīts nedzēstās sodāmības laikā. Sabiedrisko bīstamību pastiprina arī rīcība alkohola ietekmē.

Tiesa pozitīvi vērtē, ka apsūdzētais tiesas izmeklēšanā ir atzinis savu vainu un izdarīto nožēloja, ka arī to, ka apsūdzētais tiesas sēdē apliecināja, ka turpmāk jaunus likumpārkāpumus neizdarīs.

[9] Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā apsūdzētā atbildību ietekmējošos apstākļus.

[9.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta 2.daļu tiesa par apsūdzētā mīkstinošo apstākli atzīst to, ka apsūdzētais vaļsirdīgi atzinis savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un izdarīto nožēlo.

[9.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta 1.daļas 1.punktu par apsūdzētā pastiprinošo apstākli atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

[10] Par Krimināllikuma 262.panta 1.daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu likums paredz alternatīvu iespēju pamatsodu noteikšanai. Krimināllikuma 262.panta 1. daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa papildus iepriekš konstatētajiem apstākļiem ņem vērā Krimināllikuma 35.panta 2.daļā noteikto soda mērķi – aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializētu sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(sk. A.Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp)*.

Tiesa uzskata, ka par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir piemērojams pamatsods piespiedu darba veidā.

Krimināllikuma 40.pants noteic, ka piespiedu darbs (..) ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātais (..) izcieš, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba (..) brīvajā laikā un bez atlīdzības. Piespriežot pamatsodu piespiedu darba veidā, apsūdzētais tiks iesaistīts sabiedrībai nepieciešamos darbos bez atlīdzības, un piespiedu darba izciešanas rezultātā apsūdzētais tiks motivēts laboties.

Tādējādi tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā apsūdzētajam nosakāms pamatsods – piespiedu darbs, iesaistot apsūdzēto sabiedrībai nepieciešamajos darbos, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba brīvajā laikā un bez atlīdzības. Šādam soda veidam piekrita arī apsūdzētais tiesas sēdē, norādot, ka šāds sods viņu atturēs no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Izvērtējot minēto, kas noskaidrots par izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību un pārējiem apstākļiem, kas ņemami vērā pie soda veida un mēra noteikšanas, tiesa uzskata, lai sasniegtu soda mērķi, kas ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, šajā kriminālprocesā apsūdzētajam nosakāms Krimināllikuma 262.panta 1.daļas soda sankcijā paredzētais sods – piespiedu darbs 240 stundas.

[11] Krimināllikuma 262.panta 1.daļas sankcija paredz obligātu papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, piemērošanu, paredzot tiesību ierobežošanas maksimālo laiku – līdz pieciem gadiem.

Ņemot vērā lietā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību un pārējos apstākļus, kas ņemami vērā pie soda noteikšanas, tiesa atzīst, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesības apsūdzētajam atņemamas uz 5 gadiem.

[12] Izvērtējot Krimināllikuma 262.panta 1.daļas sankcijā paredzēto papildsoda mantas konfiskācijas piemērošanu, tiesa secina, ka papildsods – mantas konfiskācija apsūdzētajam nav piemērojama.

Saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta 3.daļu, tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli. No lietas materiāliem redzams, ka konkrētajā gadījumā transportlīdzeklis, kas izmantots noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, Mazda 626 ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, pieder citai personai *(lietas 19.-20.lp.)*. Savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta 1.daļu, mantas konfiskācija, ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. No minētā izriet, ka nav pieļaujama citas personas īpašumā esošās mantas konfiskācija.

[13] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 249.panta 1.daļu apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis uzturēšanās noteiktā vietā atceļams, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 241.pantam tiesa nekonstatē apstākļus, kas liecinātu, ka apsūdzētais izvairīsies no sprieduma izpildes.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499., 511., 520., 524., 527., 528., 529. pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

1. Atzīt /Pers.A/, personas kods /pers.kods/, par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta 1.daļā un sodīt viņu ar piespiedu darbu uz 240 (divi simti četrdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem, bez mantas konfiskācijas.

2. Drošības līdzekli /pers. A/ – uzturēšanās noteiktā vietā – atcelt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 10 dienu laikā, iesniedzot sūdzību (protestu) Jēkabpils rajona tiesā. Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā tikai daļā par piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem.

Pilna sprieduma pieejamības diena 2016.gada 23.maijs.

Tiesnese I.Tumanova